

Volk van God, geliefde gemeente van Jezus Christus,
Br/zr jong of ouder, welkome gast,

Prachtig he, twee van die kleine mensjes die vanmorgen gedoopt mogen worden! Marit en Thijs. Zie ze daar nog zo heerlijk onwetend liggen. Wat kun je daar van genieten. En wat een geweldige creatie ook van de Schepper: zo klein, en toch zo compleet, alles zit erop en eraan en erin.

Wat een wonder is de zwangerschap! Wat een wonder is het als uit de liefde tussen man en vrouw een nieuwe schepping ontstaat. Wat een wonder is het als het gaat groeien, tot ontwikkeling komt, geboren mag worden... Echt een *wonder* – daar weten deze ouders alles van! God komt de eer toe.

Hoe bijzonder is een mens. Zo klein als het is, het is al een unieke persoonlijkheid. Marit is Thijs niet en Thijs is Marit niet. Marit is Marit en Thijs is Thijs. Volstrekt uniek – ook dat is een wonder van de Schepper! Zoveel miljarden mensen op deze aarde, en er is er niet een gelijk aan de ander (al lijkt dat soms bij een eeneiige tweeling wel zo...)

Je kunt je niet voorstellen dat er mensen rondlopen die een mens willen klonen. Een tijdje terug was dat weer even in het nieuws; met klonen kun je twee, of misschien zelfs wel meerdere, precies gelijke mensen maken. In sommige horrorfilms zie je dat wel 's. Ik vind dat inderdaad om te gruwelen. Ik moet er niet aan denken – en u wellicht al helemaal niet – dat er hier op aarde nog precies zo 'n persoon als ik ben rondloopt. Iemand die precies zo doet, loopt en praat als ik. Die er net zo uit ziet, die me nooit tegenspreekt maar het altijd met me eens is. Die er zo 'n beetje voor zorgt dat ik naast m'n schoenen ga lopen...

Wat gaat zo 'n kloonverlangen in tegen de goddelijke schepping! Tegen de Schepper zelf, die alleen bij machte is mensen te creëren. En tegen het unieke van ieder mens. Over de schepping van de mens willen we het in deze preek hebben.

Is het niet vreemd dat de bijbel na het scheppingsverhaal in Genesis 1 nog een keer een scheppingsverhaal vertelt in Genesis 2? Mensen die de eenheid van de bijbel ontkennen, zien hier een bewijs voor hun gedachte dat er voor de samenstelling van de bijbel uit verschillende bronnen en tradities is geput.

Nu kun je niet ontkennen dat er verschil is tussen beide hoofdstukken. Zo valt op dat in hfd 1 steeds de naam 'God' gebruikt wordt, terwijl in hfd 2 juist de heel specifieke naam JHWH voorkomt. Verder is opvallend het verschil in volgorde van de scheppingsdagen. Genesis 1 leert dat er 6 scheppingsdagen zijn, met op de 3^e dag de schepping van de bomen en struiken, op de 5^e die van alle zeedieren en vogels, en op de 6^e tenslotte die van alle landdieren en de mens. Alleen, wat zie je dan in hfd 2? Het lijkt erop dat vers 5-7 vertellen dat er verder nog niets geschapen is op aarde als God de 1^e mens maakt. En daarna pas de bomen en de dieren. En wat tenslotte nog opvalt is dat in Genesis 1:27 staat dat God op de 6^e dag man en vrouw schiep, terwijl je uit hfd 2 de indruk krijgt dat de vrouw (veel) later dan de man is geschapen (dus niet op de 6^e dag).

Zitten we hier inderdaad met een probleem? Spreekt de bijbel zichzelf tegen?

Volgens mij niet. Alleen, dan is wel belangrijk hoe je zelf de bijbel leest en benadert. Kijk, als jij van tevoren al zoiets hebt van 't *zal allemaal toch wel niet waar wezen*, dan heb je grote kans dat je vooral tegenstrijdigheden ontdekt.

Maar als je ervan uitgaat dat het boek dat je in handen hebt en leest een eenheid is en dat waar is wat erin staat, dan zul je dat ook steeds meer zo gaan ervaren.

En waarom zou je de bijbel bij voorbaat argwanend benaderen? Dat doe je met andere boeken toch ook niet?! Daarin begin je toch ook belangstellend en onbevooroordeeld te lezen?

Nou, begin de lezing in de bijbel ook zo. En lees hoe God alles geschapen heeft uit niets. En kom er van onder de indruk: geweldig – wat een machtig God is Hij. Want wie kan dat ook: iets maken uit niets? En moet je zien hoe indrukwekkend de schepping is: die majestueuze berg even goed als die pasgeboren babytjes!

Goed, al lezend kom je dan bij 2:4. In feite begint daar het eerste hoofdstuk van het boek. Want nu lees je: dit is de geschiedenis van hemel en aarde. Zo ontstonden ze, zo werden ze geschapen. Helaas is in de NBV dit gedeelte ook weer gekoppeld aan het voorafgaande, en krijg je de indruk dat het een samenvatting is van wat net is beschreven. Terwijl het juist een vooruitblik is, een titel van een nieuwe paragraaf. Nadat je net een inleidend overzicht hebt gekregen van hoe alles is gekomen zoals het is, wordt nu ingezoomd op enkele details; nu begint het verhaal! Je zou ook kunnen zeggen: in Genesis 1 is de schepping van de mens door God **de spits** van het verhaal (net als in Psalm 8: de mens als kroon op de schepping). In Genesis 2 daarentegen is de schepping van de mens **het centrum**, het middelpunt waar alles om draait. → Het verschil tussen beide hoofdstukken is dus geen verschil in tijd of traditie, maar van blikrichting. Na de indrukwekkende schepping van al wat is, volgt nu de geschiedenis van de mens die op de aarde en onder de hemel leeft. Want dat valt ook op in hfd 2: God komt heel dichtbij. Misschien dat daarom wel die naam JHWH gebruikt wordt, want dat is de verbondsnaam, de naam waarmee God met mensen wil omgaan. En je ziet het ook: God maakt een tuin voor de mens, Hij spreekt met de mens, geeft 'm verantwoordelijkheid, wandelt samen met 'm op – een heerlijke, paradijselijke situatie: zo dicht bij God te zijn, zo intiem met Hem om te gaan...

Nu zit je nog met de vraag wanneer de vrouw geschapen is: op de 6^e dag of later. Want er lijkt nogal wat tijd te zitten in Genesis 2 tussen de schepping van de man uit het stof van de aarde en het bouwen van een vrouw uit de rib van de man. Immers: heel die geschiedenis van het maken van de tuin in Eden, het langstrekken van al die dieren, het geven van de namen, het zit er allemaal tussen. Gebeurde dat op 1 dag? Er zijn er die de suggestie doen dat de scheppingsdagen langer duurden dan 24 uur. Tijd is voor God immers sowieso een ander begrip dan voor ons... Anderen zeggen dat de vrouw inderdaad niet op de 6^e dag geschapen is maar later, en dat daarmee Genesis 1:27 nog geen leugen is geworden, omdat daar veel meer de mensheid in het algemeen wordt bedoeld.

Ik durf van beide opvattingen niet te zeggen dat het leugens zijn. Tegelijk heb ik ze zelf niet nodig om toch echt te blijven geloven dat man en vrouw op dezelfde dag geschapen zijn. En dat is omdat ik geloof in de almacht en wondermacht van God. Zoals in 18:14 staat: *is voor de Here ook maar iets onmogelijk?!*

En wat het belangrijkste is, is dat de mens *als man en vrouw* geschapen is. Er zijn niet alleen mannen, ook niet alleen vrouwen, er is niet iets onzijdigs. Nee; zo had God het bedacht: man en vrouw. En zo is de mens beeld van God, als man en vrouw.

Wat betekent dat, dat de mens beeld van God is?

Nou niet, wat nog wel eens gedacht wordt, dat de mens uiterlijk op God lijkt. God ziet er niet zo uit als wij. Wij zien er niet zo uit als God. God is de volstrekt Andere, in alle opzichten.

Wat is beeld van God zijn dan wel?

Op catechisatie leren we altijd dat beeld van God zijn is dat je Hem op aarde mag vertegenwoordigen. God is Koning, wij mogen onderkoning zijn. Dat sluit ook heel mooi aan bij Genesis 1:28.

Toch zou ik er nu iets aan willen toevoegen. En dan wil ik eerst nog even weer naar 1:26,27. Nadat God in feite zes keer een opdracht heeft gegeven (*God zei:...*) zie je dat in vers 26 opeens doorbroken worden. Dan gaat God overleggen: *laten wij mensen maken, die ons evenbeeld zijn, die op ons lijken...* Hier spreekt God opeens ook in meervoud. Dat moet wel betekenis hebben, juist ook voor dat 'beeld van God zijn', omdat het daar immers over gaat. Het is geen majesteitsmeervoud, geen deftig, voornaam spreken van God. Nee, hier zie je heel mooi dat de ene God bestaat in drie Personen. God is niet alleen IK maar ook ONS. Binnen God bestaat een relatie van drie Personen tot elkaar: Vader, Zoon en Geest. Teksten als Spreuken 8 en Johannes 1 ondersteunen dat: bij de schepping zijn ook de Zoon en de Geest aanwezig, en zij genieten van wat scheppend tot stand werd gebracht.

Hieruit kun je afleiden dat als de mens op God lijkt, beeld van God is, hij dus ook niet alleen een IK is maar ook een ONS. Niet alleen een individu, maar ook iemand die met anderen in bepaalde relaties staat. Zodoende trekt God in 2:18 ook de conclusie dat, nadat Hij vele malen heeft geconstateerd dat wat Hij geschapen heeft GOED was, er nu iets is wat NIET GOED is: een mens alleen.

Op de 6^e scheppingsdag loopt Mens Adam in z'n eentje door de tuin. Alles is er heerlijk en super mooi. Mens Adam ziet leeuw spelen met lam, aait panter over z'n ruige kop, loopt voorzichtig om mier heen en laat zich een eindje rijden door krokodil. Het is allemaal zo prachtig, zo gaaf, zo volmaakt... bloemen die uitbundig bloeien en de heerlijkste geur verspreiden. Bomen die rijke vruchten dragen. Je kunt er te kust en te keur gaan. Het is echt een paradijs op aarde!

En toch zegt God dan zelf: het is NIET GOED zo. En Hij wil dat de mens dat zelf ontdekt. Hij stuurt alle dieren bij Mens Adam langs, en deze mag ze een naam geven (Adam mag gelijk heersen – dat valt dus buiten de zonde!) Jou noem ik...koekoek, want je zegt immers zelf al dat je zo heet... en jou neushoorn, dat past perfect bij je... Alles trekt bij Adam langs. En *dan* ontdekt hij het: al die dieren zijn samen, zijn mannetje en wijfje, maar er is niemand die bij mij past... ik ben alleen. Alleen. Zelfs in het paradijs!

Kun je je dat voorstellen?! Dat je als mens alleen op aarde zou zijn? Niemand tegen wie je kan praten. Niemand met wie je je gedachten en gevoelens kunt delen, gezellig samen wandelen, samen dingen doen... Niemand die je overeind helpt als je valt, niemand die je warmte geeft in bed, of je te hulp komt als je bedreigd wordt... Echt helemaal alleen.

Kun je 't je voorstellen? Waar leef je dan voor? *Leef* je dan wel? Ben je dan wel...mens?! Is niet het kenmerk van mens, dat 'ie een relationeel wezen is?! In navolging, zeg ik dus nu, van zijn Schepper?! Wat wil dat zeggen?

1) Dat je om gelukkig te zijn, om tot leven te komen, de omgang met andere mensen nodig hebt. Er zijn heel veel mensen die denken dat ze om gelukkig te worden vooral veel geld moeten hebben, veel spullen, een flitsende carrière, etc. En daar offeren ze al hun tijd voor op. En wat is het gevolg? Dat er geen tijd meer is voor de omgang met anderen, geen tijd voor het investeren in vriendschap, in huwelijk en gezin. De bijbel laat zien dat het een verkeerde keus is: je leeft niet voor jezelf, je bent geen eenling op aarde. En het is zonde als je vooral IK wilt zijn en geen ONS!

2) Die omgang met andere mensen heb je ook nodig voor je eigen ontwikkeling, ook voor de groei in geloof. Dan heb je niet iemand nodig die een kloon is van jezelf, zo iemand die je nooit tegenspreekt en je altijd je zin geeft enzo, maar iemand die van je houdt en daarom ook tegen je in durft te gaan, die je de waarheid zegt, hoe je werkelijk bent, waar je de fout in gaat. Leven doe je niet in je eentje, net zomin als geloven. Daarom is de kerkgemeenschap zo ongelooflijk belangrijk en waardevol. Anderen kunnen je facetten van God laten zien die jij

nooit had opgemerkt. Anderen kunnen je tot de orde roepen ook. Daarom: bid samen, praat samen, lees samen in de bijbel en praat daar met elkaar over door, heb elkaar lief, huil samen en lach samen en wees verantwoordelijk voor elkaar. Dan ben je pas echt mens: niet alleen IK maar ook ONS. Mens zoals God je heeft bedoeld.

De mens is het hoogtepunt geworden van de schepping. Net zoals in de onderlinge menselijke relaties, die tussen man en vrouw het hoogtepunt is. Want de man zingt zijn hoogste lied als hij van God de vrouw krijgt: *eindelijk een gelijk aan mij, mijn eigen gebeente, mijn eigen vlees...* Hij kan zijn geluk niet op. Nu is de tuin van Eden ook voor hem het paradijs... God heeft hem een hulp gemaakt. Want, wat was hij hulpeloos... alleen! Er wordt nog wel eens wat schamper gedaan over dat hulp zijn van de vrouw. Alsof het een onderdanige rol is, alsof het in de wereld alleen maar draait om de man en zijn genoegens. Dan wordt de vrouw inderdaad een sloofje, een knechtje, wiens enige recht het aanrecht is... Maar dat is absoluut niet het bijbelse beeld! Man en vrouw zijn allebei geschapen naar het beeld van God. Voor de Here zijn ze *niet gelijk* – een man is geen vrouw en een vrouw geen man -, maar ze zijn *wel gelijkwaardig*: ze staan voor God wel op gelijk niveau. *Samen* krijgen ze de opdracht op deze aarde actief bezig te zijn. *Samen* mogen ze mens zijn en de mensheid bouwen. → Hulp is juist een heel positief woord. Waar beginnen wij onze kerkdiensten mee? Onze hulp is de Here! Daarmee zeg je: zonder God kunnen we niet leven, zijn we hulpeloos. Zo is de man hulpeloos zonder die mens die wezenlijk anders is dan hij, zonder iemand die tegenover hem staat, met wie hij zijn leven kan delen.

Betekent dit nu dat je perse getrouwd moet zijn om als mens tot bloei, tot volle waarde te kunnen komen? Dat kan niet waar zijn, dan zouden we iedereen die alleen door het leven gaat te kort doen en veroordelen.

Nu kan het best pijn doen om alleen te zijn. Als je man of vrouw is gestorven, en je verder moet met alleen de herinnering aan hoe goed het was het leven met hem/haar te delen. Pijn ook als je wel graag een partner wilt, en God daar ook om bidt, en toch de ware niet gevonden hebt.

Pijn als je merkt dat je verlangen uitgaat niet naar de andere sekse, maar naar die van jezelf. Pijn ook door een echtscheiding, als je de gebrokenheid van het leven aan den lijve ondervindt.

Maar het gaat te ver om het alleen zijn te veroordelen, of te bestempelen als minderwaardig. Daar geeft de bijbel ook geen enkele aanleiding voor. Integendeel, bijvoorbeeld in 1 Korintiërs 7 wordt juist heel positief gesproken over het alleen zijn.

Nee, de bedoeling van deze preek is om te laten zien dat God de mens niet als eenling heeft geschapen, maar hem een plek geeft tussen andere mensen, hem een tegenover geeft. Iemand die van 'm houdt en 'm daarom de waarheid durft zeggen. En de intieme omgang van man en vrouw zoals die in het huwelijk gestalte krijgt, mag dan het hoogtepunt daarvan zijn, zij is niet de enige relatie die mogelijk is. Ook vrienden kunnen een heel belangrijke rol spelen. En wij als NT-christenen kennen nog een andere veelbetekenende relatie, een die boven alles uitgaat: die met Jezus Christus. Als er één is die je door en door kent, en desondanks toch zielsveel van je houdt, dan is Hij het wel. Ga in ieder geval ook met Hem om en zoek zijn nabijheid! Met Hem ben je hier misschien wel eenzaam, maar nooit alleen...

Dank God dat Hij niet alleen de man of alleen de vrouw geschapen heeft, maar de mens. En dat we als mens beeld van God mogen zijn! Laten we het ook zijn, ieder voor zich en samen met elkaar: beeld van God! Amen